

רצועת עזה: עקירה פנימית במסגרת מעשי האיבה בשנת 2014

יולי 2015

עובדות

- במהלך מעשי האיבה בקיץ 2014 נהרסו כליל 12,620 יחידות דיור, ו-6,455 יחידות דיור נוספות ניזוקו קשות. עקב כך נעקרו 17,760 משפחות, שהן כ-100 אלף בני אדם.
- כמעט שנה מאז תחילת מעשי האיבה, טרם נבנה מחדש ולו בית אחד שנהרס כליל בעזה; צפוי כי הצעדים הראשונים בשטח יתחילו כמחצית השנייה של 2015.
- לאחרונה שילמו תורמים 125 מיליון דולר לשיקום כ-20% מהבתים שנהרסו כליל (כוח המשימה לענייני מחסה, מאי 2015).
- כמעט 150 אלף יחידות דיור נוספות ניזוקו אך הן במידות משתנות אבל נותרו ראויות למגורים; כמחצית מהמשפחות הנפגעות רכשו חומרי בניין במסגרת המנגנון לשיקום עזה.
- על פי הערכות, בשיא הסכסוך נעקרו 485 אלף בני אדם, שהם 28% מהאוכלוסייה, ובהם כמעט 300 אלף אנשים שלנו בתשעים מחסי חירום שהפעילה סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (אונר"א).
- מאז הפסקת האש מ-26 באוגוסט 2014 עזבו בהדרגה עקורים פנימיים את המרכזים הקולקטיביים של אונר"א שבהם שהו ועברו להסדרי שהייה חלופי. המרכזים האחרונים נסגרו ביוני 2015.
- עד כה הוכנס לעזה פחות מ-1% מחומרי הבניין הדרושים לבנייה מחדש ותיקון של הבתים שנהרסו וניזוקו כמעשי האיבה בשנת 2014 ובשנים קודמות ולמתן מענה לגידול הטבעי של האוכלוסייה (כוח המשימה לענייני מחסה, יוני 2015).
- 87% מהמשפחות שנעקרו קיבלו לפחות הקצאה אחת של סיוע כמזומן, שכללה 200-250 דולר לחודש לתקופה של 4-6 חודשים, וכן חבילת שילוב מחדש חד-פעמית בסך 500 דולר, לרכישת כלי בית שאבדו.

בתיאום משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים, תרגיל הכנת פרופיל שנועד לאמוד את הצרכים ותחומי הפגיעות הספציפיים של עקורים וקהילות מארחות, וישתתפו בו סוכנויות הומניטריות ורשויות מקומיות רבות.

4. כמעט שנה מתום מעשי האיבה כמעט ולא חלה התקדמות בבנייתם של בתים שנהרסו כליל, והדבר מאריך את סבל העקורים. הסיבות העיקריות לכך כוללות את אייכולתה של ממשלת ההסכמה הלאומית הפלסטינית למלא באופן יעיל תפקידי ממשל בעזה, בשל הפילוג המתמשך מבית; הגבלות שישראל מטילה זה מכבר על יבוא חומרי בניין המוגדרים כפריטים "דו-שימושיים"; וקצב התשלום האיטי של ההתחייבויות שקיבלו עליהן המדינות החברות לצורך השיקום. כל זה מוסיף לתסכול הכללי של האוכלוסייה לאחר שנים של הגבלות תנועה ממושכות ושיעורי אבטלה ועוני גואים.

5. שיקום רחב היקף תוך פרק זמן סביר, שיאפשר מתן פיתרון בר-קיימא למצוקת העקורים, לרבות כאלה שנעקרו בסכסוכים קודמים, הכרחי על מנת לאפשר לתושבים לממש את זכויות האדם שלהם, ויש בו כדי לתרום למניעת יצירתה של סביבה שתעודד סבב אלימות חדש. פיתרון כזה מצריך להסיר במלואן את ההגבלות על יבוא חומרי בניין, ומחייב שהרשויות הפלסטיניות הרלבנטיות יוכלו למלא ביעילות את תפקידי הממשל שלהן ושהקהילה הבינלאומית תשקיע מאמצים רבים בגיוס משאבים במסגרת הזמן הראויה.

1. במהלך מעשי האיבה של קיץ 2014 נעקרו מבתיים המספר הרב ביותר של אנשים מאז 1967. ניתן לייחס את ההיקף העצום של הרס בתים לנהגים שאומצו בניהול מעשי האיבה, לרבות תקיפת מבני מגורים מהאוויר על ידי ישראל, שימושה במטחי ארטילריה בשכונות מגורים ונוהגם של פלגים פלסטיניים חמושים לתקוף מקרבת אזורים מאוכלסים בצפיפות או מתוכם. תקריות מרובות שהתרחשו במסגרת נהגים אלה עוררו חששות הנוגעים לכיבוד עקרונות ההבחנה, המידתיות ונקיטת אמצעי הזהירות בעת תקיפה, הקבועים במשפט ההומניטרי הבינלאומי, ותקריות אלה עלולות לעלות לכדי פשעי מלחמה.

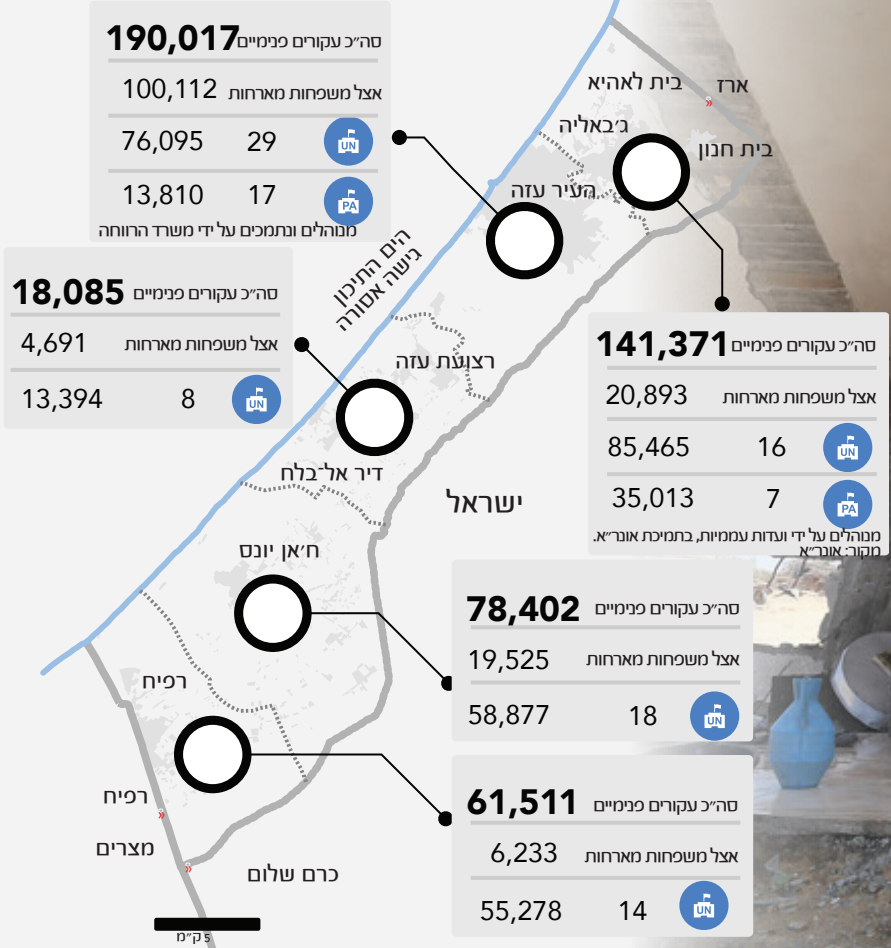
2. תנאי חייהם של עקורים - השוהים עתה אצל משפחות מארחות, בדירות שכורות, ביחידות טרומיות, באוהלים ובמחסים מאולתרים, או בעיי החורבות של מה שהיה ביתם - מעוררים שורה של חששות בתחום ההגנה. אלה כוללים גישה מוגבלת לשירותים בסיסיים, היעדר פרטיות, אלימות המבוססת על מגדר, מתיחות בקהילות המארחות, סיכונים בשל נכלי תחמושת, וחשיפה לתנאי מזג אוויר קיצוניים. כל אלה פגעו בחוסן של קבוצות פגיעות מסוימות, במיוחד ילדים, משקי בית שבראשם עומדת אישה, נכים, קשישים וחולים במחלות כרוניות.

3. פערי מידע בכל האמור במיקום המדויק של עקורים ותנאי חייהם ברמת משק הבית מהווים קושי מתמשך ופוגעים ביכולת לתת מענה לצרכים קיימים ומתהווים. באוגוסט 2015 מתוכנן להתקיים,

1. דוח הממצאים המפורטים של ועדת החקירה העצמאית שהוקמה בעקבות החלטה S-21/1 של המועצה לזכויות האדם.

עקורים פנימיים לפני הפסקת האש, נכון ל-26 באוגוסט

משפחה המתגוררת בבית שניזק קשות במזרח ארז

מחסה מאולתר במזרח העיר עזה, ינואר 2015

עזה: נזק לבתים ממבצעים צבאיים ישראלים

מבצע צבאי	נהרסו כליל (יחידות דוור)	נזק קשה/רב (יחידות דוור)	נזק חלקי/קל (יחידות דוור)
2014 ¹ "צוק איתן"	12,620	12,740	143,680
2012 ² "עמוד ענן"	184	198	10,000
2008/09 ³ "עופרת יצוקה"	3,425	2,843	54,800

1. Shelter Cluster Factsheet, March 2015. <http://www.shelterpalestine.org/Upload/Doc/d79e33fc-fd4d-4bc8-859d-920580a7ee3b.pdf>
 2. Shelter Sector Gaza, Shelter Advocacy Fact Sheet, 5 March 2013. <http://www.sheltergaza.org/main.jsp?page=Fact%20Sheet#>
 3. UNDP, One Year After, Gaza Early Recovery and Reconstruction Needs Assessment, p. 49. <http://www.undp.ps/en/newsroom/publications/pdf/other/gazaoneyear.pdf>